

הלכות נטילת ידיים שחרית - ג

נטילת ידיים לברכות, תורה, ק"ש ותפלה

שוע"ר סי' א מהדורא בתרא

ז ומי שישן במלבושיו, מאחר שיכול להיות שלא נגעו ידיו במקומות מטונפים שבגופו, הרי **סתם ידיים אלו כשרות להזכיר השם בברכות ולדבר דברי תורה**, מדין התלמוד והפוסקים ... אך בזוהר החמירו מאד שלא לברך ולא ללמוד ... בעוד רוח הטומאה שורה על הידים קודם נטילת ידיים שחרית.

שוע"ר סי' ד מהדורא קמא

ג ואם אינו רוצה להתפלל מיד, אינו צריך אפילו לנקות את ידיו אם שכב במלבושיו, **ויכול לברך כן בלי נטילת ידיים כל ברכות השחר**, דסתם ידיים שאינו יודע להם שום טומאה אינן פסולות לברכה, **שלא תיקנו רחיצת ידיים אלא לקריאת שמע ותפלה בלבד**.

אבל אם היה ישן על מטתו ערום, אסור להזכיר [שום] שם מז' שמות שאינן נמחקין, או להוציא דברי תורה מפיו, **עד שינקה את ידיו בכל מידי דמנקה**, משום דמסתמא נגע במקומות המכוסים שבאדם, כגון שוק וירך וכיוצא בהם, שיש בהם מלמולי זיעה, שהידיים עסקניות הן.

שוע"ר סי' ד מהדורא בתרא

א תקנו חכמים ליטול ידיו במים בכל שחר ולברך על נטילת ידיים. והטעם יש מפרשים **משום קריאת שמע ותפלה של שחרית** לפי שהידיים עסקניות הן ומן הסתם משמשו בשינה במקומות המטונפים שבגופו ... ולסברא זו צריך לברך גם כן על נטילת ידיים למנחה או לערבית, אם אין ידיו נקיות וצריך ליטול. אבל אין המנהג כן עכשיו בכל ישראל ... ומכל מקום **ראוי לחוש גם לסברא הראשונה למעשה, לחזר אחר מים גם לתפלת מנחה וערבית עד מיל**. אבל לא לברך.

שוע"ר סי' עה

שהשוק אינו מקום צנוע באיש, שדרכו להיות מגולה (במקומות שהולכין בלא אנפלאות).

שוע"ר סי' צב

ג צריך לרחוץ ידיו במים, אף על פי שנוטל ידיו שחרית, כיון שנגע בטינופת אחר נטילת שחרית.

ד ואם אין לו מים, צריך לחזר אחריהם עד פרסה, אם הוא בדרך והמים נמצאים לפניו ברחוק פרסה ויכול להגיע אליהן קודם שיעבור זמן התפלה ... ואם צריך לחזור לאחריו למקום מים, **עד מיל חוזר** ... ואם מתיירא שמא יעבור זמן התפלה עד שיגיע למקום המים, לא יחזר אחריהם כלל, רק ינקה ידיו בצרור או בעפר או בקורה או בכל דבר שמנקה.

ה וכל זה כשידיו מלוכלכות או שנגעו במקום מטונף. אבל אם אינו יודע להן שום לכלוך, אף על פי שהסיח דעתו מהם אחר נטילת שחרית, אין צריך לחזור וליטלן ולא לנקותן, **שסתם ידיים כשרות לתפלה כמו שכשרות לשאר ברכות**.

ו יש אומרים שהיסח הדעת פוסל לתפלה כמו שפוסל לאכילה, מפני שהידיים עסקניות הן ושמא נגעו במקום הטינופת, וכן עיקר.

ז ומכל מקום אם אין מים מזומנים לפניו **אין צריך לחזר אחריהם** אם אינו יודע להם שום לכלוך, שלענין זה יש לסמוך על סברא הראשונה, אלא ינקה ידיו **בכל דבר שמנקה**.

ו וכל זה בתפלה אבל **לתלמוד תורה די בנקיון בעלמא** בכל ענין, אפילו יש מים מזומנים לפניו.

ז מקום המטונף הם **מקומות המכוסים באדם** לפי שיש בהם מלמולי זיעה, וכן אם **חיכך הראש** כמ"ש בסי' קס"ד, וכן **צואת האוזן וצואת האף** הן טינופות ואסור ליגע בהן בתפלה כי אם על ידי בגד.

שוע"ר סי' צז

ג (ואפילו נגע במלמולי זיעה), **די בנקיון עפר** להזכרת השם או לדברי תורה.

שוע"ר סי' קסד

ב ולא מקום הטינופת ממש אלא אפילו **שוק וירך**, ומקומות המכוסים באדם, לפי שיש בהם מלמולי זיעה. וכן אם **חיכך בראשו** וכל כיוצא בזה (אבל אם **שפשף ידיו על ראשו** מלמעלה, כגון לנגבה, ולא חיכך בה תוך השער בראשו ממש, אין לחוש).